

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Sąd Najwyższy

Zespół Prasowy

Warszawa, dnia 24 maja 2019 r.

PP II-0610-21/19

KOMUNIKAT

**w sprawie procedury wnoszenia i rozpoznawania przez Sąd Najwyższy
protestów wyborczych w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego,
które odbędą się w dniu 26 maja 2019 r.**

W związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, które odbędą się w dniu 26 maja 2019 r. uprzejmie informujemy, że sądem właściwym do rozpoznawania protestów wyborczych jest Sąd Najwyższy. Rozpatrywanie protestów należy do kompetencji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Przepisy dotyczące ustalania wyników głosowania i wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego znajdują się w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 684 t. jedn.). Do protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące protestów i stwierdzania ważności wyborów do Sejmu RP (art. 336).

Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje o procedurze wnoszenia i rozpoznawania protestów przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przez Sąd Najwyższy.

1. Protesty przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego (Poczta polska) jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1).
2. Wyborcy przebywający za granicą lub na polskim statku morskim składają protesty odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Należy pamiętać, że wyborca przebywający za granicą obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu (art. 241 § 2).
3. Protest wyborczy można wnieść z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów i mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1).

4. Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 1).
5. Protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła do Parlamentu Europejskiego może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego (art. 82 § 3).
6. Protest może wnieść także przewodniczący właściwej obwodowej lub okręgowej komisji wyborczej, a także pełnomocnik wyborczy (art. 82 § 5).
7. W proteście wyborczym należy sformułować konkretne zarzuty wskazujące, jakie przepisy kodeksu wyborczego i w jaki sposób zostały naruszone albo jakie przestępstwo przeciwko wyborom zostało popełnione. Wnoszący protest powinien w nim również przedstawić lub wskazać konkretne dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3).
8. Kodeks wyborczy ustala pisemną formę wniesienia protestu. Nie jest zatem możliwe wniesienie go w innej formie, czyli na przykład w postaci elektronicznej (art. 241 § 1).
9. Sąd Najwyższy rozpatruje protesty w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu. (art. 242 § 1)
10. Sąd Najwyższy na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez PKW oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru posła, przeciwko któremu wniesiono protest. Rozstrzygnięcie ma formę uchwały podjętej nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów. W tegorocznych wyborach do Parlamentu Europejskiego termin ten upływa w dniu 26 sierpnia 2019 r. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 244 § 1 Kodeksu wyborczego w zw. z art. 77 § 1 ustawy o SN, podejmuje uchwałę w przedmiocie ważności wyborów w składzie 3 sędziów. Uchwałę Sądu Najwyższego ogłasza się w Dzienniku Ustaw. (art. 244)

Po pierwszych wyborach do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w Polsce w 2004 roku, do Sądu Najwyższego wpłynęło 27 protestów, z czego za zasadne w całości lub części sąd uznał 9 spośród nich. Żadne ze stwierdzonych nieprawidłowości nie miały wpływu na wynik wyborów. Po wyborach w 2009 r. do Sądu Najwyższego wpłynęły 43 protesty. Żaden z wniesionych protestów nie był zasadny.

Po wyborach do PE przeprowadzonych w 2014 r. sąd rozpoznał 64 protesty. Zarzuty okazały się zasadne w przypadku 13 protestów. Sąd Najwyższy uznał, że stwierdzone wówczas nieprawidłowości nie miały wpływu na wynik wyborów.